

אין למה להתגעגע

בתפקיד נכה, עיוור בעין אחת שעל פניו רטייה שחורה (המוכירה רטייה של שורדי ים), שמספר על הערצתו לבניינים סימטריים. דרך הדמות גטר מדברת על הפרויקט המודרניסטי בכללו, אך גם על נכות. קשה שלא לקרוא את הורוע ותלויה בקר מן ציור הקיר כזתייחסות למצבה שלה – ציירת המציירת ביד אחת.

עוד עבודה יפה היא סרט הווידאו של מאשה יזפופולסקי, "דפא את המרפא". בדים לבנים כתנועה. יש בעבודה זו רמז לריבוע הלבן על לבן של מלוויץ, לאמנת מינימליסטית בכלל, אך גם לתכריי כים.

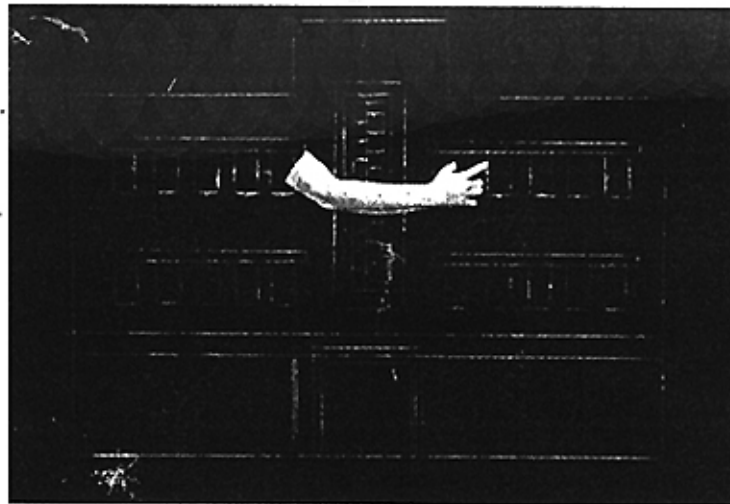
עבודה מקסימה, היפה בתערוכה, היא "שתי ערים מתות לנצה" של דגנית שטרן-שוקן. מאחורי לוח פרספקס צבוע לבן, שנתוכו תוך הסימן המתמטי לאורך סוף, מסתתר מערך מורכב, מפתה ומבלי כל של כסף ואבנים יקרות למחצה, המד כיר כמקצת עיר. בקלות רבה הצופה יכול להחמיץ את המראה המרהיב אם לא יתקרב, יתבונן ויתרכז.

התערוכה מעניקה הזדמנות לראות כמה עבודות שאינן מוצגות תדיר, והשוב לראותן גם כדי להבין היסטורית את התקופה הקונצפטואלית וגם משום שהן פשוט טובות. בני אפרת מיוצג בעבודה In Through On, שיש בה בדיוק את מה "רשום בכתורת: המילה "ב" מובלעת בנייר, "דוד" ותוכה מתוך הדף, כך שהקיר נראה מאחור, ואילו "על" מצוירת בצבע שחור על הנייר.

הדרך שבה שפת האמנות מפורקת כאן לגרמים, הניסיון ללימוד אינטלקטואלי טהור של האפשרות ליצור אמנות, היומסי מני האמנות הקונצפטואלית, הישראלית והבינלאומית. בתערוכה זו עוסקים בכך, למשל, גרשוני, בעבודות שבהן הטביע מרגרינה על נייר (וכאן אפשר לגלות זתייחסות למיתוס האישי של בויס, שבו לשומן תפקיד חשוב), נחום טבת, בעבודה המציגה עיגול עשוי דיקט, ועוסקת בניסיון לעשות עיגול ולטרד מהו בעצם עיגול, וגם דגנית ברסט, שבעבודתה האניגמטית "העיגול ליד וירג'יניה" מ-1975 עוסקת בניסיון לפצח את היחסים בין דימוי לשפה, ולבחון מדו טקסט אמנות.

זו תערוכה שהצפייה בה היא יותר בכחינת שיעור מאשר חוויה – אך לא תמיד היא מצדיקה את המאמץ.

אין מסבירים חשונות לארובת סחה – תערוכה קבוצתית בגלריה קלישר (קלישר 5 חל אביב).
אוצרת: זמיר אביב. שניחסישי 17:00-20:00,
שנישי 10:00-14:00

עבודה של תמר גטר בגלריה קלישר

מתוך סרט וידאו של מאשה יזפופולסקי בקלישר

האמנות שלו עצמו כמצדד, למשל ביצירת מכפלים (multiples) של עבודותיו. רוחו אמנם מרחפת בתערוכה, אך הזתייחסות הישירה אליו נובעת בעיקר משמה. התיכור בין עבודות ישנות לחדשות הוא אחד ההיבטים היפים בתערוכה. העבודה החדשה של תמר גטר, "התליין", ממשיכה עבודות קודמות שלה מהשנים האחרונות. המיצב כולל ציור קיר, בניין מודרניסטי שמצויר בקווי מתאר לבנים על רקע כחול יפהפה, יציקה של זרוע ועבודת וידאו. גטר מופיעה בווידיאו

חלונות הגלריה לא שמע את דבריו. בעבר רתם של אמנים ישראלים רבים אפשר למצוא זיקה לבויס, מרוד גינתון ועד דנציגר, מתמר גטר ועד פנחס כהן-גן. זיקה זו אינה מובנת מאלוהי מה הקשר בין ישראלים לבין אמן שטווה את המיתוס האישי שלו על הדרך שבה ניצל כשהיה טייס בנורמאכט הנאצי, ומטוסו הופל? (לדברי בויס הוא ניצל בידי שבטים בחצי האי קרים, שעטפו אותו בשומן ולכדו וכך ריפאו אותו). בויס דיבר על כך שכל אדם יכול להיות אמן, אך גם שכלל את מעמד

ל-31 האמנים המציגים בתערוכה השאפתנית "אין מסבירים תמונות לאר נכת מתה" הצטרפו כשבוע הראשון להציגה שני אמנים לא מתוקנים – שני מבקרים בתערוכה, ספק כשעשועו ספק כלגלוג קל, הצמירו לרלת לבנה של ארון חשמל, שנחבאת בקיר אחד החללים העליונים, מרבקה לכנה שעליה כתובים שמותיהם והשנה, 2004.

בתערוכה זו, המוצגת בגלריה ע"ש רחל וישראל פולק בגלריה קלישר בתל אביב, גם תרומתם של מבקרים אלה היתה יכולה להיחשב לעבודה. בדיוק כמו "העיר גול השחור" (1974) של נחום טבת, או סרט ההרבה הצהובה של הילה לביב, הקשור כחוט דייגים ומרחף בחלל.

התערוכה היא מעין מסע בזמן. יש בה עבודות ישנות, כמו העבודות של משה גרשוני ופנחס כהן-גן משנות ה-70, ועבר דות חדשות, כמו העבודה של לביב, העבודות של נועה יערי או של שלומית אלטמן. באופן כללי, התערוכה מזכירה את פריחת האמנות הקונצפטואלית בישראל בשנות ה-70, ולפחות לפי התערוכה הזאת – אין סיבה להתגעגע. האמנות העכשווית, כמכלול, מרתקת יותר.

בסוף הטקסט הגלוה לתערוכה כותבת האוצרת נעמי אביב: "זו תערוכה שמצויה רה על אקסלוסיוויות במקום האינקרל סיוויות של הפוסטמודרניזם: עלי אליטיום במקום פופליזם. אולי בתקופה שבה התקשרות נמצאת תחת כל ידיו רענו ושולטת בכל – העיקר סיהיה קשר, לא חשוב עם מה ועם מי – הדיאלוג האמיתי היחיד הוא דיאלוג של חירשים. זה מאד מאד בויס". נראה שאביב תופי שת את הפוסטמודרניזם כמצב שבו "הכל הולך", וזו בעיה אחת. אך הפח המרכזי בטקסט הוא ההצדקה שלפיה מי שלא יצדד בתערוכה הוא פופוליסט. לא פחות. ואולם, למרות המגרעות התערוכה מרשימה בשל הניסיון להציע אלטרנטיי וזה. כבר זמן רב לא נראה ריכוז עבודות מסוג כזה, אפילו לא בתערוכות אמנות שנות ה-70 שהתקיימה במוזיאון תל אביב לפני שנים אחרות. בתערוכה הזאת הודגו שו הצדדים הנרטייוויים-חקשורתיים יותר של אמנות התקופה, ואילו בתערוכה זו מודגשים הצדדים הקונצפטואליים.

שם התערוכה, "אין מסבירים תמונות לארנבת מתה", מתייחס לאחד המיצגים הדויעים ביותר של יוחף בויס הגרמני, מהאמנים המשפיעים ביותר הבינלאומית אחרי מלחמת העולם השנייה. במיצג זה "הסביד" בויס לארנבת מתה על אמנות במשך כמה שעות, והקהל שצפה בו דרך